

Erhverv
J.nr. MST-1229-00075
Ref. Chihl/latha/mamae
Den 17. februar 2017

Høringsnotat vedrørende udkast til ændring af bekendtgørelse om jordvarmeanlæg (jordvarmebekendtgørelsen)

Udkastet til bekendtgørelsesændring blev sendt i ekstern høring den 1. oktober 2015 til en bred kreds af myndigheder og organisationer, jf. høringslisten. Høringsfristen udløb den 29. oktober 2015.

Formålet med ændringen af bekendtgørelsen er at gennemføre en række af de anbefalinger, som er offentliggjort i Miljøstyrelsens rapport om "Miljøforhold i forbindelse med etablering af private jordvarmeanlæg" fra 2014. Baggrunden for Miljøprojekt nr. 1588, 2014, har været ønsket om at udvide vidensgrundlaget for private jordvarmeanlæg og fremkomme med anbefalinger til den fremtidige regulering af private jordvarmeanlæg.

Projektet har haft en følgegruppe tilknyttet med repræsentanter fra Naturstyrelsen, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Danske Brøndborere, GeoEnergi projektet, Varmepumpefabrikantforeningen, Foreningen af Vandværker i Danmark, DANVA, Rudersdal Kommune og GeoDrilling.

Miljøstyrelsen har modtaget i alt 17 høringssvar, hvoraf 4 organisationer oplyser, at de ikke har bemærkninger.

Miljøstyrelsen takker for de mange høringssvar med kommentarer og konkrete forslag.

Følgende høringssparter har haft bemærkninger til udkastet: *CO-Industri, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Energi (DE), Dansk Vand og Spildevandsforening (DANVA), Danske Vandværker (DV), Det Økologiske Råd (DØR), GeoDrilling ApS (GeoDrilling), De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), Hovedstadsområdet Forsyningsselskab (HOFOR), Kommunernes Landsforening (KL), Ringkøbing-Skjern Kommune (Ringkøbing-Skjern), Vordingborg Kommune (Vordingborg) og Aalborg Kommune (Aalborg).*

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Industri (DI), FSR - danske revisorer og Realkreditforeningen har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet.

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændring i forslaget til ændring af jordvarmebekendtgørelsen:

- At muligheden for at nedsætte afstanden til vandindvindinger er blevet gjort betinget af, at brinen (forstsikringsvæsken) ikke indeholder additiver eller ethylenglykol. I forlængelse heraf er opsætningen af enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen tilpasset.

Herudover er følgende blevet ændret efter høringen:

- Bekendtgørelse om jordvarmeanlæg har været notificeret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 1535/2015 (informations-proceduredirektivet). På baggrund af EU Kommissionens bemærkninger præciseres definitionen for trykprøvning for at sikre, at der ikke sker national regulering ud over Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/68/EU om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om trykbærende udstyr (PED direktivet). På baggrund af princippet om gensidig anerkendelse sikres det herudover, at produkter, som er godkendt på baggrund af standarder, der ikke er EN 12201, også tillades, såfremt disse andre standarder tilbyder et tilsvarende beskyttelsesniveau. Sidstnævnte tilføjelse gør det herudover overflødigt særskilt at nævne SBC og polygodkendt mærkning i § 14 stk. 1, hvorfor dette udgår af bekendtgørelsen.
- Standarden EN 13244 udgår af bekendtgørelsen, da denne er trukket tilbage og erstattet af EN 12201.
- BNBO skal beregnes efter seneste vejledning fra Miljøstyrelsen.
- Der er herudover foretaget en række mindre præciseringer og konsekvensrettelser af enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen.

Høringssvarene har især berørt følgende emner:

1. Generelle bemærkninger.
2. Brugen af additiver i frostsikringsvæsker.
3. Øgede muligheder for at nedsætte afstanden fra jordvarmeanlæg til almene og ikke-almene vandforsyninger.
4. BNBO.
5. Samtykke til at nedsætte afstanden fra ikke-almene vandforsyninger til jordvarmeanlæg.
6. Ændring i antallet af eftersyn.
7. Tydeliggørelse af begrebet "andet anlæg".
8. Ændringer til bilag 1 og 2.
9. Andre bemærkninger.

I det følgende gennemgås høringssvarene og Miljøstyrelsens bemærkninger til disse.

Det skal samtidig bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar.

1. Generelle bemærkninger

DV, DØR, DN, GeoDrilling, HOFOR og KL er generelt positive over, at størstedelen af anbefalingerne fra Miljøprojekt nr. 1588, 2014, er indarbejdet i det pågældende udkast til ændring af jordvarmebekendtgørelsen, og *KL* roser Miljøstyrelsens grundige forarbejde, som har udmøntet sig i miljøprojektet.

DN, GeoDrilling og HOFOR glæder sig over, at de foreslåede ændringer vil gøre det nemmere og mere attraktivt at etablere flere jordvarmeanlæg, som bl.a. vil bidrage positivt til den grønne omstilling.

Derudover er GeoDrilling og Vordingborg positive over for den ændrede terminologi af jordvarmeanlæg, således at bekendtgørelsen nu omfatter alle typer jordvarmeanlæg.

DN og GeoDrilling er yderligere tilfredse med, at afstandskrav imellem boringer er fjernet, at kravene til trykovervågning er blevet opdateret til moderne standarder, samt at kravet om inspektionsbrønde er fjernet, når blot samlingernes placering er kendt.

2. Brugen af additiver i frostsikringsvæsker

KL, Aalborg, Vordingborg, Ringkøbing-Skjern, DØR, DN, CO-Industri, GeoDrilling, GEUS, HOFOR og DANVA finder det uforeneligt med hensynet til risikoen for forurening af drikkevand, at der kan anvendes ethylenglykol og/eller additiver i frostsikringsvæsker i jordvarmeanlæg. De fleste anbefaler at fjerne additiver fra positivlisten i bekendtgørelsen og dermed forbyde en række additiver, der hidtil har kunnet være anvendt.

DV anfører, at der løbende bør være opmærksomhed på, om additiver, der kan tilsættes brinen, kan udgøre en risiko for grundvandet.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke er foreneligt med EU's forordning REACH generelt at forbyde brugen af additiver i jordvarmebekendtgørelsen. Styrelsen har desværre ikke været opmærksom herpå ifm. udarbejdelsen af Miljøprojektet.

Dog kan kommunalbestyrelsen, som hidtil, skærpe afstandskravene i § 9, stk. 2 og 3, eller fastsætte vilkår om særlig indretning af jordvarmeanlægget, hvis den skønner, at det er nødvendigt for at sikre en almen eller ikke-almen vandforsyning mod forurening, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 3.

3. Øgede muligheder for at nedsætte afstanden fra jordvarmeanlæg til almene og ikke-almene vandforsyninger

KL, Aalborg, Vordingborg, Ringkøbing-Skjern, DØR, DN, CO-Industri, GeoDrilling, HOFOR og DANVA mener ikke, at der skal være mulighed for at nedsætte afstanden til vandforsyninger, såfremt jordvarmeanlægget indeholder brine med additiver eller ethylenglykol.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen er enige for så vidt angår det u hensigtsmæssige i at give mulighed for nedsat afstand fra jordvarmeanlæg til vandforsyninger, når brinen indeholder additiver eller ethylenglykol. Derfor gives der mulighed for at nedsætte afstanden til mindst 50 meter fra jordvarmeanlæg til ikke-almene vandforsyninger under forudsætning af, at brinen i anlægget ikke indeholder additiver eller ethylenglykol. For så vidt angår almene vandforsyninger kan afstanden nedsættes til mindst 50 meter, såfremt brinen ikke indeholder additiver eller ethylenglykol, og at jordvarmeanlægget etableres udenfor det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO).

4. BNBO

Aalborg mener, at BNBO beregningen bør kombineres med en vurdering af den konkrete forureningsrisiko, førend dybe jordvarmeanlæg kan etableres ned til 50 meter fra almene vandværksboringer, jf. udkastets § 10, stk. 3.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Bestemmelsen er ændret på baggrund af høringssvarene, som nævnt under punkt 2, således at afstanden imellem dybe jordvarmeanlæg og en almen vandforsyning kun kan nedsættes til minimum 50 meter, såfremt det dybe jordvarmeanlæg ikke etableres indenfor BNBO, samt at brinen ikke indeholder andre frostsikringsmidler end dem nævnt i § 15, stk. 1, nr. 1 og 2.

Miljøstyrelsen vurderer, at dette er tilstrækkeligt til at sikre miljøbeskyttelsen.

KL anfører, at det boringsnære beskyttelsesområde kan ændre sig over tid, f. eks. i forbindelse med ændringer i vandværkets indvindingsmængde. Dette kan afføde problemer i forhold til jordvarmeanlæg etableret ud fra tidligere fastsatte boringsnære beskyttelsesområder, da en ny beregning kan medføre, at jordvarmeanlægget kommer til at ligge inden for det nye boringsnære beskyttelsesområde.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen anfører hertil, at kommunalbestyrelsen kan vælge at bevare det faste afstandskrav på 300 meter imellem dybe jordvarmeanlæg og en almen vandforsyning, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der kan være risiko for ovenstående situation.

GeoDrilling og Vordingborg ser gerne, at det fremgår af udkastets § 10 stk. 3 om BNBO beregninger, hvornår de får forrang for minimumsafstanden på 300 m. GeoDrilling anbefaler, at hvis der foreligger BNBO beregninger, så skal de altid have forrang. Vordingborg ønsker en tydeliggørelse af, hvilke forhold der skal tages hensyn til ved BNBO beregning.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen vurderer, at det bedst er op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvornår BNBO beregninger kan erstatte minimumsafstanden på 300 m. Det er samtidig indført med ændringen til bekendtgørelsen, at BNBO skal beregnes ud fra Miljøstyrelsens seneste vejledning om BNBO.

5. Samtykke til at nedsætte afstanden fra ikke-almene vandforsyninger til jordvarmeanlæg

DN skriver, at § 11, stk. 2 ikke tager højde for den situation, hvor naboen til et lille fællesvandværk (2-9 forbrugere) får etableret jordvarme. Her vil ejeren af fællesvandværket ganske vist skulle give samtykke til placeringen af jordvarmeanlægget med reduceret afstandskrav, men de øvrige forbrugere, som også får vand fra anlægget, er uden for indflydelse. Det forekommer ikke rimeligt.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Muligheden for at nedsætte afstandskravet til 5 meter fra en ikke-almene vandforsyning er alene tænkt til ikke-almene vandforsyning, der kun forsyner ejeren af anlægget, hvorved ejeren kun udsætter sig selv for en øget risiko. Dette fremgår af formuleringen af § 11 stk. 1:

"(...) hvis vandforsyningen kun forsyner den ejendom, hvor jordvarmeanlægget udlægges."

Såfremt ejeren og enebruger af en ikke-almene vandforsyning allerede selv har fået nedsat afstandskravet til etablering af et jordvarmeanlæg, kan nærliggende ejendomme tillige få nedsat afstandskravet, såfremt der samtidigt foreligger skriftligt samtykke fra ejeren af den ikke-almene vandforsyning. Dette er blevet præciseret i § 11 stk. 2.

6. Ændring i antallet af eftersyn

DN og GeoDrilling glæder sig over, at udkast til ændring af bekendtgørelsen fjerner årlige eftersynskrav.

DØR er grundlæggende enige i behovet for at revidere bestemmelsen om det årlige eftersyn, da det årlige eftersyn er en udgift, som påvirker jordvarmeanlæggene negativt i forhold til andre, mindre bæredygtige opvarmningsformer. DØR er dog betænkelige ved helt at opgive eftersyn efter 1. års-eftersynet og anbefaler en mellemløsning, hvor man opretholder et eftersyn f. eks. hvert 5. år efter 1. års eftersyn.

KL anbefaler, at den nuværende § 21 opretholdes med en undtagelse, hvorefter kommunalbestyrelsen konkret kan nedsætte kravet om årligt eftersyn til kun et 1. års eftersyn, såfremt brinen i jordvarmeanlægget kun indeholder ethanol eller IPA-sprit.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Ud fra miljøprojekt nr. 1588, 2014, blev det godtgjort, at hovedparten af spild sker ved mekanisk brud på varmeslangerne, som f. eks. ved nedgravning af hegnspæle, diverse landbrugsaktiviteter m.v. Der er derfor ikke en væsentlig miljømæssig begrundelse for at opretholde et krav om fast årligt eftersyn efter 1. års eftersyn, hvorfor det fastholdes, at dette frafalder. Derudover vil de lovpligtige alarmer i øvrigt opdage eventuelle fejl, og en sikkerhedsanordning vil stoppe anlægget i tilfælde af lækage, jf. § 16.

7. Tydeliggørelse af begrebet "andet anlæg"

DØR foreslår en tydeliggørelse af "andet anlæg" som defineres i udkastets § 3, således at det i stedet affattes som "andet indvindingsanlæg".

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen fastholder den nuværende formulering, således at den omfatter alle tænkelige typer anlæg, som måtte foretage borer til indvinding af vand uden krav om drikkevandskvalitet.

8. Ændringer til bilag 1 og 2

KL har følgende ønsker til ændringer i bilag 1 og 2:

- At "Eventuelt" i bilag 1 og 2, pkt. 2c slettes.
- At der kan være tale om andre end brøndborere, der udfører arbejdet i bilag 1, pkt. 2f.
- At der i bilag 1, pkt. 2f og 4a f. eks. kan stå "dybe anlæg, der etableres ved boring" i stedet for "dybe anlæg".

- At "og vandindvindingsoplande til almene vandforsyninger" tilføjes bilag 2, pkt. 4a.
- At bilag 2, pkt. 7 udvides med oplysninger om, at der også skal søges om boretilladelse.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen har indarbejdet ændringerne i bilag 1, pkt. 2c og i bilag 2, pkt. 2c og 4a som ønsket. I bilag 1, pkt. 2f er indarbejdet et krav om oplysninger på brøndboreren eller vedkommende, som udfører gravearbejdet.

For så vidt angår forslag til udvidelse af formuleringen "dybe anlæg" i bilag 1, pkt. 2f og 4a, bevares den nuværende formulering i bilag 1, pkt. 2f og tilpasses i 4a til "borede jordvarmeanlæg".

Ift. udvidelse af pkt. 7 i bilag 2 vil denne ændring ikke blive indført, da dette reguleres i anden lovgivning, jf. boringsbekendtgørelsen.

Derudover ønsker KL præciseret, hvilke tinglyste forhold i bilag 1 og 2, pkt. 3 der skal oplyses om, samt at ansøgningen i forbindelse med en anmeldelse bør indeholde oplysninger om følgende forhold: § 3 beskyttet natur, Natura 2000, skal der ske krydsning af vandløb, offentlig vej, gennembrydes beskyttede sten- og jorddiger, beskyttelseszoner til fredede fortidsminder, klitfredning, strandbeskyttelse m.v.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsen mener, at der kun skal fremsendes oplysninger om ovennævnte forhold, såfremt det er tinglyst på ejendommen. Miljøstyrelsen har i den forbindelse indsat konkrete eksempler på tinglyste deklARATIONER, som der kan være på en ejendom, og som dermed skal fremsendes ved en ansøgning om tilladelse eller ved anmeldelse.

9. Andre bemærkninger

Vordingborg ønsker anmeldeordningen afskaffet, da den i praksis ikke opleves som en lettelse for sagsbehandlingen. Derudover ønsker Vordingborg præciseret i § 18, hvilken kvalitet "indmålingen" af samlingsstedet ved terrænnære jordvarmeanlæg skal have, når der udarbejdes en plan over placering af slanger.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Aftalen om etablering af en anmeldeordning for visse jordvarmeanlæg er indgået med KL som en del af en generel regelforenkling for kommunerne på natur- og miljøområdet. I forbindelse med indførelse af anmeldeordningen i jordvarmebekendtgørelsen i november 2013 hilste KL ændringsforslaget velkommen og udtrykte, at det generelt var en god idé med en anmeldeordning. Derfor bibeholdes anmeldeordningen fortsat.

For så vidt angår indmålingen vil Miljøstyrelsen udarbejde en vejledning, der præciserer, at samlinger skal indmåles, så de kan genfindes og tjekkes, hvis anlægget taber væske. Ved meget nøjagtig indmåling kan grundejer nøjes med at bekoste, at der (hånd-)graves meget lokalt, mens en mindre nøjagtig indmåling vil betyde en større udgift for grundejer, hvis der bliver behov for at få samlingen blotlagt og tjekket.

DE mener, at det er uhensigtsmæssigt, at der stadig skal ansøges om et jordvarmeanlæg til opvarmning af en privat bolig.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Ikke-industrielle terrænære jordvarmeanlæg, der ligger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger, og som alene anvender der frostsikringsmidler i § 15, stk. 1, kan anmeldes til kommunalbestyrelsen efter bekendtgørelsens § 6.

For andre typer anlæg end disse er det ikke hensigtsmæssigt at etablere en anmeldeordning, da sagsbehandlingen er mere omfattende, og der samtidigt kan være krav om boringstilladelse fra kommunen, jf. boringsbekendtgørelsen.

KL og Ringkøbing-Skjern ønsker "dræn i arealer" præciseret i udkastes § 10, stk. 8, og påpeger samtidig, at det er uhensigtsmæssigt i § 15 at gøre krav på udtømmende deklARATIONER i færdigblandede frostvæsker, da varedeklarationer ofte ikke indeholder en udtømmende liste over alle de stoffer, som indgår i frostvæsken.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Miljøstyrelsens har ændret formuleringen i bekendtgørelsens § 10, stk. 5. For så vidt angår krav om udtømmende deklARATIONER i færdigblandede frostvæsker vil dette fortsat være op til en konkret vurdering fra kommunalbestyrelsen, om hvorvidt den fremsendte dokumentation udgør en tilstrækkelig beskrivelse af alle de stoffer, som indgår i frostvæsken.

KL har spurgt, hvordan anlæg med direkte fordampning vil blive reguleret i fremtiden og ønsker derudover, at formuleringen i § 11 præciseret, så det står klart, at der kun er tale om forhold til ikke-almene vandforsyninger, som kun forsyner den ejendom, hvor jordvarmeanlæg udlægges.

Miljøstyrelsens kommentarer:

Anlæg med direkte fordampning udgør ikke en risiko for forurening af jord og grundvand og vil derfor ikke være omfattet af jordvarmebekendtgørelsen i fremtiden. De vil dog bl.a. kunne være reguleret af Arbejdstilsynet, efter vejledning om køleanlæg og varmepumper.

For så vidt angår formuleringen i § 11 har Miljøstyrelsen præciseret denne.